YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
11 päivänä heinäkuuta 1974 *

Asiassa 8/74,

jonka Tribunal de première instance de Bruxelles on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa

Procureur du Roi (virallinen syyttäjä)

vastaan

Benoît ja Gustave Dassonville

sekä riita-asiassa

SA Ets Fourcroy

SA Breuval et Cie

vastaan

Benoît ja Gustave Dassonville

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 30–33, 36 ja 85 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja M. Sørensen sekä tuomarit R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Trabucchi,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de première instance de Bruxelles on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 11.1.1974 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 8.2.1974, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ETY:n perustamissopimuksen 30, 31, 32, 33, 36 ja 85 artiklan tulkinnasta kaksi kysymystä, jotka koskevat vaatimusta esittää alkuperänimityksellä varustetuille tuotteille viejämaan hallituksen antama virallinen asiakirja.

2 Ensimmäisessä kysymyksessä pyydetään ratkaisemaan, onko kansallinen säännös, jolla kielletään alkuperänimityksellä varustetun tavaran tuonti, jos sen mukana ei seuraa viejävaltion antamaa virallista asiakirjaa, jolla osoitetaan oikeus käyttää tavarasta tätä nimitystä, perustamissopimuksen 30 artiklan mukainen määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide.

3 Tämä kysymys esitettiin rikosasian yhteydessä, joka nostettiin Belgiassa kauppiaita vastaan, jotka olivat laillisesti hankkineet erän Ranskassa vapaassa vaihdannassa olevaa Scotch whiskyä mutta jotka tuodessaan erän Belgiaan olivat rikkoneet kansallista säännöstä, koska heillä ei ollut Ison-Britannian tulliviranomaisten antamaa alkuperätodistusta.

4 Esitetyistä asiakirjoista ja suullisesta käsittelystä ilmenee, että kauppias, joka haluaa tuoda Belgiaan Ranskassa vapaassa vaihdannassa olevaa Scotch whiskyä, ei pysty hankkimaan kyseistä todistusta ilman huomattavia vaikeuksia, toisin kuin tuottajavaltiosta suoraan tuova tuoja.

5 Määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä pidetään kaikkia kauppaa koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä, jotka voivat rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti, tosiasiallisesti tai mahdollisesti.

6 Siihen saakka kunnes on otettu käyttöön yhteisön sääntely, jolla kuluttajille taataan tuotteen alkuperänimityksen aitous, jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä hyvän kauppatavan vastaisten menettelyjen estämiseksi tältä osin. Edellytyksenä on kuitenkin, että kyseiset toimenpiteet ovat kohtuullisia ja että vaaditut todistukset eivät estä jäsenvaltioiden välistä kauppaa ja ovat näin ollen jäsenvaltioiden kaikkien kansalaisten saatavilla.

7 Tällaiset toimenpiteet eivät 36 artiklan toisessa virkkeessä esitetyn periaatteen mukaan missään tapauksessa saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen. Tällöin ei ole tarpeen edes tutkia, kuuluvatko tällaiset toimenpiteet kyseisen artiklan soveltamisalaan.

8 Muodollisuudet, jotka jäsenvaltio vaatii erityisesti tuotteen alkuperäselvitystä varten ja jotka käytännössä ainoastaan tuotetta suoraan maahan tuovat tuojat pystyvät täyttämään ilman huomattavia vaikeuksia, voivat olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai jäsenvaltioiden välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

9 Aitoustodistuksen esittämistä koskeva jäsenvaltion vaatimus on perustamissopimuksen kanssa ristiriidassa oleva määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, jos todistuksen saaminen on vaikeampaa toisessa jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vapaassa vaihdannassa olevan aidon tuotteen tuojille kuin suoraan alkuperämaasta tuotavan saman tuotteen tuojille.

10 Toisessa kysymyksessä pyydetään ratkaisemaan, onko sellainen sopimus mitätön, joka rajoittaa kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, kun sitä sovelletaan yhdessä alkuperätodistusta koskevan kansallisen säännöksen kanssa, jos sopimuksessa ainoastaan annetaan yksinoikeutetulle tuojalle oikeus soveltaa kyseistä säännöstä rinnakkaistuonnin estämiseksi, tai jos sopimuksessa ei estetä tuojaa tekemästä näin.

11 Yksinoikeussopimus kuuluu 85 artiklassa esitetyn kiellon piiriin, jos se oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estää muita kuin yksinoikeutettua tuojaa tuomasta kyseessä olevia tuotteita muista jäsenvaltioista sopimuksella suojatulle alueelle.

12 Yksinoikeussopimus on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja saattaa rajoittaa kilpailua erityisesti, jos yksinmyyjä sopimuksen ja yksinomaan tietyssä muodossa annettavaa aitoustodistusta edellyttävän kansallisen lainsäädännön yhteisen vaikutuksen perusteella voi estää rinnakkaistuonnin muista jäsenvaltioista alueelle, jota yksinmyyntioikeus koskee.

13 Tämän arvioimiseksi on otettava huomioon sopimuksen määräyksistä johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien lisäksi myös se taloudellinen ja oikeudellinen kokonaisuus, johon sopimus liittyy, ja erityisesti kysymys siitä, onko saman tuottajan ja muissa jäsenvaltioissa toimivien jälleenmyyjien välillä tehty samankaltaisia sopimuksia.

14 Se, että jossakin jäsenvaltiossa on tuntuvasti korkeampi hintataso kuin toisessa jäsenvaltiossa, voi antaa aihetta tutkia, käytetäänkö yksinoikeussopimusta sen estämiseksi, että tuojat saisivat mahdollisuuden hankkia sellaista kyseisen tuotteen aitoutta koskevaa selvitystä, joka vaaditaan sen kaltaisissa kansallisissa säännöksissä, joita kysymyksellä tarkoitetaan.

15 Se, että sopimuksessa ainoastaan sallitaan tällaisen kansallisen säännöksen käyttö tai että sopimuksessa ei estetä sitä, ei kuitenkaan yksin tee sopimuksesta mitätöntä.

Oikeudenkäyntikulut

16 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Belgian ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

17 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Tribunal de première instance de Bruxellesissa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi Tribunal de première instance de Bruxellesin asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunal de première instance de Bruxellesin 11.1.1974 esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Aitoustodistuksen esittämistä koskeva jäsenvaltion vaatimus on perustamissopimuksen kanssa ristiriidassa oleva määrällistä rajoitusta vaikutukseltaan vastaava toimenpide, jos todistuksen saaminen on vaikeampaa toisessa jäsenvaltiossa säännönmukaisesti vapaassa vaihdannassa olevan aidon tuotteen tuojille kuin suoraan alkuperämaasta tuotavan saman tuotteen tuojille.**

2) **Se, että sopimuksessa ainoastaan sallitaan tällaisen kansallisen säännöksen käyttö tai että sopimuksessa ei estetä sitä, ei yksin tee sopimuksesta mitätöntä.**

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmar

Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä heinäkuuta 1974.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti